

ሕዳር ሻይረስ ሄፓታይቲስ B (HBV)

ንሕመማት ዚከወን ሓበሬታ

እዛ በራሪት ወረቀት እዚአ ብዛዕባ ሕዳር ቫይረስ ሄፓታይቲስ B እንኮላይ ብከመይ ተለኪፍካ ከም እትከወን፣ እቶም ዋና ምልክታትን ብከመይ ከም ዝሕከምን ትገልጽ ኢያ። ዘኮነ ይኹን ሕቶ ወይ ስግኣት እንተኣልይካ ብክብረትካ ነቶ ሓካይም ወይም ነቶም ዝሕብሕቡካ ዘለዉ ነርስታት ካብ ምዝራብ ንድሕሪት ኣይትበል።

HBV እንታይ ኢዩ?

HBV ንጸላም ከብድካ ዘጥቅዕንኣብ ደምካ ዝርከብን ቫይረስ ኢዩ። ናይ ሓደ ሓደ ሰባት ስርዓት ምክልካል ሕማም HBV ምወጋድ ይክእሉ ኢዮም ኣብ ሓደሓደ ሰባት ግን ይጸንቑ። ረክሲ HBV ንልዕሊ ሽዳሽተ ኣዋርሕ እንተኣልይካ ሕዳር ሄፓታይቲስ B ወይ ሕዳር HBV ንብሎ።

ሓዲሽን ሕዳርን ሄፓታይቲስ B

መብዛሕትኡ ግዜ HBV 'ጸጥተኛ' ሕማም ኢዩ ዝበሃል ምክንያቱ ዋላ እኳ ንብዙሓት ዓመታት ተታሒዘካ እንተነበርካን ናይ ጸላም ከብዳ በሰላ (ሲርሆሲስ) ከስዕብ እናከኣለን ምልክታት ዘይክህልውካ ይክእል ኢዩ። እዙይ ከዓ ብተርኡ ናይ ጸላም ከብዳ ድካምን መንሸጅ ጸላም ከብድን (ሄፓቶሴሉላር ካርሲኖማ) ከስዕብ ይክእል እዩ።

ሓደ ሰብ ንመጀመሪያ ግዜ ብHBV እንተተሓዘ 'ኣጻዳፊ ረክሲ' (ወይ ሓዲሽ ረክሲ) ይበሃል። መብዛሕትኦም ዝተትሓዙ ጥዑያት ኣባጽሕ ዝኮኑ ይኮኑ ምልክታት ኣይብሎምን ከምኡ እዉን ካብቲ ቫይረስ ብዘይ ምንም ሽግር ክድሕኑ ይክእሉ ኢዮም። ሓደ ሓደ ኣባጽሕድሕሪ ሽዳሽተ ኣዋርሕ ካብቲ ቫይረስ ምድሓን ኣይክእሉን፣ 'ሕዳር ረክሲ' ኣለዎም ድማ ይበሃሉ።

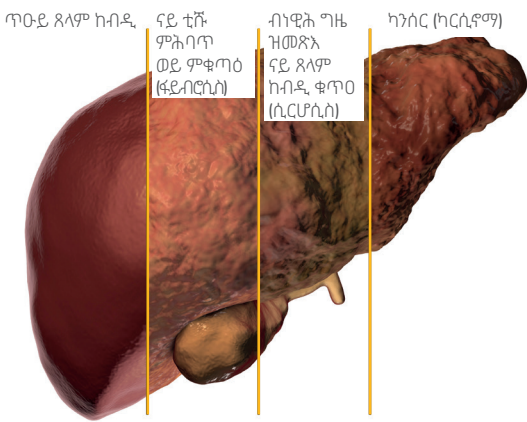
ብሕዳር ሄፓታይቲስ B ናይ ምትሓዝ ሓደጋ ሓደ ሰብ ንመጀመሪያ ጊዜ ንሄፓታይቲስ B ምስዝተቃለዐሉ ዕድመ ብቀጥታ ዝተተሓሓዘ ኢዩ። ሓደ ሰብ ንመጀመሪያ ጊዜ በቲ ሕማም እንትተሓዝ ንእሽተይ እንተነይሩ ሕዳር ሄፓታይቲስ B ናይ ምምዕባል ዕድሉ ልዕል ዝበለ ኢዩ፡-

- ካብ ዝተተሓዙ ህጻናት ልዕሊ 90% ሕዳር ሄፓታይቲስ B የማዕሉ
- ካብ ዝተተሓዙ ዕድሚኦም ካብ ሓደ ክሳብ ሓሙሽተ ዝኮኑቆልዑ ክሳብ 50% ሕዳር ሄፓታይቲስ B የማዕሉ
- ዕድሚኦም 19 ን ካብኡ ንላዕልን ዝኮኑ ጥዑያት ኣባፅሕ ብበቲ ሕማም ካብ ዝተጠቐዑ 95% ይድሕኑ ከምኡ ድማ 5% ጥራሕ ሕዳር ሄፓታይቲስ B የማዕሉ
- ኣብ ዓለም ክሳብ 240 ሚልዮን ዝኮኑ ሰባት ሕዳር ሄፓታይቲስ B ኣለዎም። ካብቶም ሕዳር ሄፓታይቲስ B ዘለዎም ክሳብ 30% ዝኮኑ ወልቀሰባት ምስ HBV ዝተተሓሓዙ ናይ ጥዕና ጸገማት የጋጥሞም።

ጸላም ከብዲካ ንምንታይ ኣድላዪት ኮይና?

ጸላም ከብዲ ኣብ ሰዊነት ወሽጢ እቲ ዝዓበየ ጠንካራ ኣካል እንትኮን ኣብ ትሕት የማናይ ላዕላዋይ ናይ ጎድኒካ ኣዕጽምትካ ይርከብ። ብዙሓት ኣድላይቲ ተግባራት ዝፍጽም ወሳኒ ኣካል እዩ።

- ናብ ሰዊነትካ ንዝኣተወ ኩሉ ነገር የሳልጥ
- ንጥረ ነገራት ሰዊነትካ ናብ ዝጥቀመሉ ጉልበት ይቆይር
- ጎዳእቲ ንጥረ ነገራት ካብ ደምካ የወግድ።

HBV ብከመይ ይመሓላል።

ሄፓታይቲስ B በዞም ዝስዕቡ ክመሓላል ይክእል፡-

- ካብ ኣዶ ናብ ሓዲሽ ዝወለድ ህጻን፡ ብፍላይ እቲ ሕጻንም ልሙድ ኣብ ዝኮነለን ሃገራት- ኣብ UK ዘለዎ ኩለን ጥኑሳት ኣንስቲ ናይ ሄፓታይቲስ B ምጽራይ ይግበረሉን ኢዩ። ካብተን ዝተትሓዘ ኣደጋት ዝወለዱ ህጻናት ካብቲ ረክሲ ንምክልኻል ብፍጥነት ይክተቡ
- መወሰዱ ሓሽሽን መርፍእን ከምኡ እዉን ከም ማንካታትን መጻሪይታትን ዝበሉ ካልኣት ናይ ሓሽሽ ኣቋሓታት-ብሓባር ምጥቃም
- ብዘይ ኮንዶም ምስ ዝተለከፈ ሰብ ጾታዊ ርክብ ምፍጻም
- ጽርዖት ኣብ ዘይብሉ ከባቢን ብዘይጸረየ ኣቕሓን ዉቃጦ፣ ምብሳዕ ኣካል ወይ ሕክምናዊ ወይ ናይ ስነ ሕክምና ምግባር
- ደም ናይ ሄፓታይቲስ B ምርመራ ኣብ ዘይግበረሉ ሃገር ደም ምምሕልፋኡ-ብዚ - ሐዚ እዋን ኣብ UK ኩሎም ናይ ደም ምልጋሳት ናይቲ ሕጻን ምርመራ ይግበረሎም ኢዩ
- ብሕሙም ደም ዝተበከሉ መቦረሺ ስነ ወይ መላጻዪታት ብሓባር ምጥቃም
- ኣብ ጥቕሚ ብዝወግሰመርፍእ ቆርበት ብኣጋጣሚ እንትዉጋእ (ሓደጋ መርፍእ) -እዙይ መብዛሕትኡ ግዜ ኣብ ሰራሕተኛታት ክንክን ጥዕና ዘጋጥም ሓደጋ እዩ
- ናይ ሓደ ሄፓታይቲስB ዘለዎ ደም ናብ ክፍቲ ቆስሊ፣ ድማይ ወይ ጽሕጋግ እንትኣቱ- ሓልሓሊፊ ሄፓታይቲስ B ብዘለዎ ምንካስ ነቲ ረክሲ ከመሓላልፎ ይክእል እዩ

ሄፓታይቲስ B ብምስዕዓም፣ ኣእዳው ብምትሓዝ፣ ብምትሕቁቋፍ፣ ብምስዓል፣ እንጥሾ ብምባል ወይ ኣቕሓን ንብረታትን ብሓባር ብምጥቃም ኣይመሓላልፍን።

ንሄፓታይቲስ B ብዝበለጸ ዝተቃለዐ መን ኢዩ

ንሄፓታይቲስ B ዝለዓለ ተቃላዕነት ዘለዎም ሰባት ዝስዕቡ የማልኡ:-

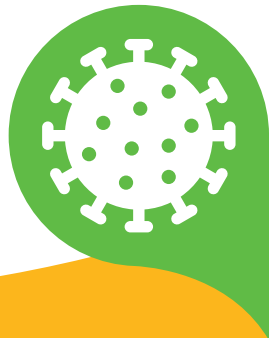
- እቲ ረክሲ ልሙድ ኣብ ዝኮነሉ ሃገር ዝተወለዱ ወይ ዝዓበዩ ሰባት
- ሄፓታይቲስ B ካብ ዘለዎን ኣዴታት ዝወለዱ ህጻናት
- መድሓኒት ብመርፍእ ዝወሰዱ ሰባት
- ሄፓታይቲስ B ልሙድ ካብ ዝኮነሉ ሃገር ምስ ዝመጸ ሰብ ብዘይመከላከሊ ጾታዊ ርክብ ዝፈጸሙ ሰባት፣ ምስ ወዲ ጾታዊ ርክብ ዝገበረ ወዲ፣ ብዙሓት ናይ ጾታዊ ርክብ ዓሚላት ምህላወን ኣብ ንግዳዊ ጾታዊ ርክብ ዝተዋፈሩን
- ከም ስድራቤት ዝበሉ ናይ ቀረባ ተነካካእቲ ወይ ካሊእ ምስ ሓዲሽ ወይ ሕዳር ሄፓታይቲስ B ዘለዎ ሰብ ዘሎ ሰብ

እቲ ረክሲ ልሙድ ናብ ዝኮነሉ ንዝከዱ ተጉዓዝቲ እዞም ተግባራት እዚኦም እንተተወጊዶም ብሄፓታይቲስ B ናይ ምትሓዝ ሓደጋ ብሓፈሻ ንእሽተይ እዩ።

ዝለዓለ ስግኣት ዘለዎም ከባቢታት

ሄፓታይቲስ B ኣብ መላእ ዓለም እኳ እንተሃለወ፣ ኣብዞም ዝስዕቡ ቦታታት ግን ልሙድ ኢዩ:-

- ትሕቲ ሰሃራ ኣፍሪካ
- ምብራቕን ደቡባዊ ምብራቕን ኤስያ
- ደሴታት ፓሲፊክ
- ክፋላት ደቡብ ኣሜሪካ
- ናይ ምብራቃዊን ማእከላይን ኣዉሮፓ ደቡባዊ ክፋላት
- ማእከላይ ምብራቕ
- ንኡስ ክፍለ ዓለም ህንዲ

ካልኦት ሰባት ብHBV ንክይተሓዙ ብከመይ ምክልካል ይክእል?

HBV ክከላከል ዝክእል ሕማም እዩ። ምትሕቁቋፍን ምስዓምን ከምኡ እዉን ካራታት፣ ፋርኬታታት፣ ማንካታትን ኩባያታትን ብሓባር ምጥቃም ትክክሉ ኢኩም። ባዕድ ዝሰዕቡ መንገዲታት ካልኦት ሰባት ብ HBV ንክይተሓዙ ምክልካል ትክክል።

- ናይ ቀረብ ስድራቤትካን ናይ ጾታዊ ርክብ ዓሚልካን ንክምርመሩ ምግባር HBV እንተዘይሃልዎም ድማ ንክክተቡ ብምግባር
- መርፍኣት፣ ላማታት ወይ ናይ ስኒ ብሩሻት ብሓባር ዘይምጥቃም
- ዝኮነ ይኩን ቆስሊ ብጥላስተር ወይ ብፋሻ ምሽፋኑ ምርጋጽ
- ናይደምካ ንጣባት ብኮሚካል ዘለዎ መጽረጊ (ክሊኔል) ወይ ብትሽዓተ ኢድ ማይን ሓድ ኢድ ብሊቲን ዝተዳለወ መጽረዪ ካብቲ ምድሪቤት ብፍጥነትን ብጥንቃቄን ምጽራይ
- ኮንዶም ብምጥቃም—ዉጽኢታዊ እዩ ግን 100% ኣይኮነን ስለዚ ናይ ጾታዊ ርክብ ዓማዊልካ እንተትክተቡ ኣድላዪ እዩ።

እቲ ቫይረስ ከይዛመት ብከመይ ምክልካል ይክእል፡

- ብዋንኡ ዝመሓላለፍ ምስ ናይ ዝተተሓዘ ሰብ ናይ ዉሽጢ ኣካል ፈሰስቲ ቀጥታ ዝኮነ ንክክእ እንትህሉ ኢዩ—እዙይ ደም ምስ ደም ንክክእ(ናይ ሓሽሽ መጥቀሚ ኣቁሑ ብሓባር ምጥቃም)፣ ጾታዊ ርክብ ወይ ካብ ኣዶ ናብ ዉላድ (ትኩል) ምትሕልላፍ (ኣብ እዋን ወሊድ)።
- ካብ ሂፓታይቲስB ዝከላከል ክትባት ኣለ እዩ ይኩን እንበር HBV እንተዘይነይርካ ጥራሕ እዩ ዝሰርሕ።
- እቲ ክታቦትካብ ኣዶ ናብ ዉላድ ምምሕልላፍ ንምክልካል ንሓዲሻ ዝተወለደ ህጻን ክወሃብ ይክእል ኢዩ። ሂፓታይቲስ B ንዘለዎን ኣደታት ጡብ ምጥባው ይከኣል እዩ።
- ሂፓታይቲስ B ምስዝህልወካ ኣባላት ስድራቤት፣ ናይ ጾታዊ ርክብ ዓማዊልን ኣብ ገዛ ዘለዉ ንክክእ ዘለዎም ክምርመሩን ካብቲ ሕማም ንምክልካል ክክተቡን ኣድላዪ እዩ።
- ሂፓታይቲስ B ምስዝህልወካ ከም ምስ ጾታዊ ዓማዊላት ኮንዶም ምጥቃም ከምኡ እዉን ላማ፣ መርፍኣት፣ መቁረዲ ጽፍሪ ወይ ካሊኦ ዘይተሓሰበ ክቆርጽን ከድምን ዝክእል ነገር ብሓባር ዘይምጥቃም ዝበሉ ቅድመ ጥንቃቄታት ምዉሳድ ኣድላዪ እዩ።
- ሂፓታይቲስ B ኣብ እንትፍታፍ ይርከብ እዩ ይኩን እንበር ከም ኩባያታት፣ ካራታትን ማንካታትን ዝበሉ ናይ ገዛ ኣቁሒታት ብሓባር ብምጥቃም ኣይመሓላለፍን።

ናይ HBV ምልክታት እንታይ እዮም?

ብተገባር ኣብ ግድብ ሓዲሽ ረክሲ HBV ቀላ ሓዲ ምልክት ኣይርእዮን። ዕሽላትን ኣናእሽተይ ቆልዑን ምንም ዓይነት ምልክት ኣይሰመዶምን። ሕዳር HBV ኣብ ዘለዎም መብዛሕትኦም እኳ ምልክታት እንተዘይሃለዎም ሲርሆሲስ እንተኣልዩ ግን ምልክታት ይምዕብሉ እዮም።

ብተገባር ምልክታት ካብ ብ HBV ዝተተሓዘካሉ ድሕሪ ስለስተ ኣዋርሕ ይረኣዩ ይኩን እንበር ኣብ መንጎ ሽዳሽተ ሰመንን ሽዳሽተ ኣዋርሕን ክረኣዩ ይክእሉ ኣዮም። መብዛሕትኦ ግዜ ምልክታት ዝጸንሑ ንዉሑዳት ሰመናት እዩ ይኩን እንበር ክሳብ ሽዳሽተ ኣዋርሕ ክጸንሑ ይክእሉ። ኣባጽሕ እናሃለዉ ዝተተሓዙ መብዛሕትኦም ሰባትዎላኳ ምልክታቶም ከበድቲ እተኮኑ ሙሉእ ብሙሉእ ይድሕኑ እዮም።

ሓዲ ሓዲ ሕዳር HBV ዘማዕብሉ ሰባት ምስ ናይ ሓዲሽ HBV ምልክታት ዝመሳሰሉ ኣለዉዎም ይኩን እንበር ሕዳር ሂፓታይቲስ B ዘለዎም መብዛሕትኦም ሰባት ን 20 ወይ 30 ዓመታት ብዘይ ምንም ምልክታት (ጸጥተኛ) ይጸንሑ።

ምልክታት ክፈለሉይ ይክእሉ፡ እንትክሰቱ ግን ዝሰዕቡ ከማልኡ ይክእሉ፡-

- ትኩሳት
- ጸሊም ሸንቲ
- ናይ መገጣጥሚ ቃንዛ
- ድካምን ስእነት ጉልበትን
- ናይ ምግብ ድልዩት ዘይምህላዉ
- ዕዉልዉል ምባልን ንዓቀብ ምባልን
- ኣብ ጥቃ ጸሊም ከብዲ ዝህሉ ናይ ከብዲ ቃንዛ
- ምጽዕዳዉ (ቆርባት ቢጫ ምኳንን ዓይኒ ጸዕዳ ምኳንን)

HBV ብከመይ ኢዩ ዝምርመር?

HBV ንምምርማርን ንምክትታልን ናይ ደም ምርመራታት

<p>ሂፓታይቲስ B ሳርፌስ ኣንቲጅን (Hepatitis B surface antigen (HBsAg))</p>	<p>ሓዚ ናይ ዘሎ ረክሲ ምልክት ዝኮነ ፕሮቲን- ከምኡ እዉን ሰዉነትካ ን HBV የዉግድ ምህላዉ ንምዕቃን ከም ምልክት ነቲ ደረጃኡ (ቁጽራዊ HBsAg) ንልክዕ::</p>
<p>ሂፓታይቲስ B ዋና ኣንቲ ቦዲ (Hepatitis B core antibody (HBcAb))</p>	<p>HBV ከምዝነበረካ ዝሕብር ፕሮቲን (ሓዚ HBV እንተኣልይካ ፖዘቲቭ እዩ ከምኡ እዉን HBV እንተዉጊድካ ፖዘቲቭ ኮይኑ ይጸንሕ)::</p>
<p>ሂፓታይቲስ B ሳርፌስ ኣንቲቦዲ (Hepatitis B surface antibody (HBsAb))</p>	<p>ናይ ሕማም ምክልኻል ዓቕሚ መዐቀኒ ዝኮነ ፕሮቲን (ረክሲ ካብ ምዉጋድ ወይ ክታቦት ካብ ምዉሳድ)</p>
<p>Antibody to hepatitis B core antigen immunoglobulin M (anti-HBc IgM)</p>	<p>ሓዲሽ ረክሲ ዘመላክት ፕሮቲን::</p>
<p>Hepatitis B e-antigen (HBeAg)</p>	<p>ሓዚ ናይ ዘሎ ሓያል ረክሲ ምልክት::</p>
<p>Antibody to HBeAg (anti-HBe)</p>	<p>ረክሲ ዝቕንስ ፕሮቲን::</p>
<p>Hepatitis B DNA or viral load (HBV DNA)</p>	<p>ኣብ ዉሽጢ ደም ናይ ዘሎ መጠን ቫይረስ መዐቀኒ - ኣብ ሕክምና እንትኮን እቲ ዕላማ እዙይ ብጣዕሚ ትሑት (ዘይፍለጥ) ንክኮን እዩ::</p>

ናይ ጸላም ከብዲካ ጥዕና ንምልካዕ ዝጠቓሙ ምርመራታት

መግለጺ ጸላም ከብዲ (Liver profile)	እዙይ ብHBV ምክንያት ዝክሰት ናይ ጸላም ከብዲ ምሕባጥ ወይ 'ቁጥዑ' ደረጃ ይልክዕ።
ናይደም ምርጋእ (Coagulation)	ጸላም ከብዲካ ብጣዕሚ እንተተቆጥዑ እንልእከልካ ናይ ደም ምርጋእ መለክዒ እዩ። ጸላም ከብዲካ ዝተለመደ ተግባራቱ ዝሰርሕ ምህላዉ ይሕብረና።
ሙሉ ናይ ደም ቆጶራ (Full blood count)	እዙይንናይ ሓፂሻዊ ጥዕናካ መለክዒ ንሕጻረት ደም ይምርምር ብተወሳኪ ናይ ፕላትሌት መጠን ይምርምር። እዙይ ከዓ ጸላም ከብዲካ እንተተጎዲኡ ይቅንስ እዩ።
ኣልፋፌቶፕሮቲን (Alphafetoprotein)	ናይ ጸላም ከብዲ ካንሰር ንምምርመራ ዘገልግል ናይ ደም ምርመራ።
ናይ ጸላም ከብዲ ኣልትራሳውንድ (Liver ultrasound)	ናይ ጸላም ከብዲ ቅርጽን ገጽታን ዝምልከትን ናይ ጸላም ከብዲ ካንሰር ንምፍላይን ዘገልግል ስካን- እዙይ ኣብ UCLH እዩ ዝካየድ።
ናይ ጸላም ከብዲ ኢሊስቶግራፊ (Liver elastography (Fibroscan)	እቲ ጸላም ከብዲ ሉሱሉስ (ልሙድ) ወይ ጠንካራ (በሰላ ወይ ሲርሆሲስ ዘመላክት) ምኳን ዝሕብረና ኣብ Mortimer Market ዝግበር ስካን። ኣብቲ ጸላም ከብዲ ክንደይ ዝኣክል ስብዘዘኢ ከምዘሎ እዉን ይልክዕ እዩ።

ንካሊእ ዝኮነ ዓይነት ረክሲ ምርመራ ክገብር ድዮ?

ንኩሎም HBV ዘለዎም ሕሙማት ብተመሳሳሊ መገዲ ክመጹ ንዝክእሉ ረክሲታት ክንምርምር ኢና። እዚኦም ኤች ኣይ ቪ (HIV)፣ ቫይረስ ሄፓታይቲስ C (HCV) ን ቫይረስ ሄፓታይቲስ D (HDV/ Hepatitis Delta) ን የማልእ። ብዓለም ለኪ ደረጃ ካብ 100 ሰባት እቶም 10 HBV ዘለዎም ሰባት ብHDV ዝተትሓተ ኢዮም። ብHDV እንተተጠቀዕካ ጸላም ከብዲካ ብዝለዓለ ፍጥነት ክጉዳእ ይክእል እዩ። እቲ ሕክምና ካብ HBV ንእሽተይ ፍልይ ዝበለ ይኮን።

ሕዲር HBV ንምፍጥስ መድሓኒት ክወስድ ኣክእልዎ?

ኣብዚ ሓዚ እዋን ንHBV ዝከውን መድሓኒት የለን ይኩን እንበር ብሕክምና ክትቆጸጸሮ ትክእል ኢኻ። መብዛሕትኦም HBV ዘለዎም ሰባት ዝኮነ ይኩን ሕክምና ምጅማር ኣየድልዮምን ግን ዕድመ ልክዖም ክትትል ክግበረሎም ኢዩ።

መብዛሕትኡ ግዜ ሕክምና ዝወሃብ ከምዝሰዕብ እንተተይኑ ኢዩ፡-

- ናይ ሕምም ምክልኻል ስርዓትካ ብባዕሉ ንሄፓታይቲስ B ምቁጽጸር ምስዘይከኣለ
- ናይ ጸላም ከብዲ ጉድኣት ምህላው መርትዖ ምስዘይህሉ

ናይ ሄፓታይቲስ B መድሓኒታት ነቲ ቫይረስ ኣብ ትሕቲ ቁጽጽር ንምግባርክሕግዙ፣ ንጸላም ከብድካ ከይትጉዳእ ክከላለልን ይክእል ብተወሳኪ ሓደ ሓደ ሰባት ናይ ዕድመ ልክዕ ክትትል ይደልዩ። HIV ን HBV ምስዝህልወካ እዚ መድሓኒት እዚ ንሂወትካ ክትወስድ ኣለካ።

ሕዱር HBV ንምሕካም እንታይ መድሓኒት ኢየ ዝጥቀም?

Tenofovir ን entecavir ን HBV ንምሕካም ይጠቅሙ። Tenofovir መብዛሕትኡ ግዜ ንሕዱር HBV ዝእዘዘልካ ናይ መጀመሪያ መድሓኒት እዩ። ድኩም ናይ ኩሊት ኣፈጻጽማን/ወይ ድኩም ናይ ዓጽሚ ጥዕና እንተኣልይካ entecavir ክእዘዘልካ እዩ። ክልቲኦም ብክኒን መልክዕ ዝወሃቡን መብዛሕትኡ ግዜ ኣብ መዓልቲ ሓደ ግዜ ዝወሰዱ እዮም። ናይዞም መድሓኒታት ዝተለመዱ ጎናዊ ሳዕቤናት ናይ ሕማም ስምዒት፣ ንዓቀብ ምባልን ምዛርን የማልኡ እዚእም ድማ ድሕሪ ዝተወሰኑ ሰሙናት ዝመሓየኹ እዮም።

ካሊእ ዝወሃብ መድሓኒት Interferon እዩ ግን ኣብ ዝተወሰኑ ደረጃታት ረክሲ HBV (ወይ HDV እዉን ምስዝህልወካ) ጥራሕ እዩ ዝወሃብ። እዚ መድሓኒት እዚ ብሰሙን ሓደ ግዜ ክሰብ ን48 ሰሙናት ብቆርብት ብመልክዕ መርፍእ እዩ ዝወሃብ። HBV ንምክልካል ኣቲ ናይ ስርዓት ምክልካል ሕማም ንምጥንካር ይሕግዝ። ነቲ መድሓኒት ምወሳድ ምስ ጀመርካ ከም ረሲኒ፣ ናይ ጭዋዳን መገጣጠሚን ቃንዛ ዝበሉ ሰዓል ዝመሰሉ ምልክታት ዝተለመዱ ጎናዊ ሳዕቤናት የማልኡ። ይኩን እንበር እዚእም ድሕሪ ግዜ ክመሓየኹ ኣለዎም።

ሓደ ሓደ ግዜ HBV ተመሊሱ ንከይምለስ ንምክልካል Lamivudine ይወሃብ። ንኣብነት፡- ኬምቴሪቲ ወይ ካሊእ ስርዓት ምክልካል ሕማም ዝቅንስ ሕክምና ትወስድ እንተኣለካ። እዞይ ምስ tenofovir ብተመሳሳሊ መገዲ ይሰርሕ ይኩን እንበር ዉጽኢታዊ ኣይኮነን። ስለዚ መብዛሕትኡ ግዜ ኣብ UK ሕዱር ሄፓታይቲስ B ንምሕካም ኣይጠቅምን።

ምስ ሄፓታይቲስ B ምንባር

አባብራካ ንጥራት ጥዕናኻ አገዳሲ እኳ እንተ ኮነ ንጥዕና ጸላም ከብዲ እውን አገዳሲ እዩ :: በዞም ዝሰዕቡ መገደታት ንጸላም ከብድካ ምክንካን ትክክል፡-

- መጻምድትካ ኹም እተታሕዘ ወይ ካብ ሕሉፍ ረኽሲ ናጻ ኹም ዝኹሉ ርግጻኛ እንተ ዘይኮይንካ ብኣፍን ብመቀመጫን ዝግበር ጸታዊ ርክብ ሓዊሱ ብዘይ መከላከሊ ጸታዊ ርክብ ብዘይምግባር
- ሓሽሽ ንምወሳድ ዘገልግሉ መራፍእ ምስ ካልኣት ሰባት ብሓባር ብዘይምጥቃም
- ቅድመ ጥንቃቄታት ምወሳድ ንኣብነት፡ ናይ ስኒ ብሩሽ ወይ ላማ ምስ ካልኣት ሰባት ብሓባር ብዘይምጥቃም (ናይ ቀረባ ንክክእ ዘለዎም ከም፡ ኣባላት ስድራቤት፡ ክክተቡ ኣለዎም)
- ብሓፈሻ ጥዑይ ዝኮነ፡ ዝተመጣጠነ ምግብ ብምብላዕ – ሄፓታይቲስ B ንዘለዎም ሰባት ፍሉይ ምግብ የለን ኢዩ
- ናይ ኣልኮል መጠን ቀንስ-እዙይ ከም ናይ ጸላም ከብዲ ሲሆሲስ (ናይ ጸላም ከብዲ ቁጥባ) ዝበለ ከቢድ ዝኮነ ናይ ጸላም ከብዲ ጸገም ናይ ምምዕባል ዕድልካ ክወስክ ይክእል
- ሽጋራ ምትካካ ግደድ፡ እዙይ ናይ ጸላም ከብዲ ካንሰር ከሰዕብ ስለዝክእል
- ብስሩዕ ናይ ኣካል ምንቅስቃስ ስራሕ
- ህጻን ናይ ምወለድ ሓሳብ እንተኣልይኪ ንሓኪምኪ ንገርኖ

ሄፓታይቲስ B ዘለዎን ሰባት ስሩዕ ዝኮነ ጥንሲ ክህልዎን ኣለዎ ይኩን እንበር ተወሳኪ ክንክን ከድልየኪ ስለዝክእልን መድሓኒታትኪ ክቅየሩ ከድልዮም ስለዝክእልን መጀመርያ መደባትኪ ምስ ሓኪም ምምዕያጥ ጽቡቅ ሓሳብ እዩ።

ሄፓታይቲስ B ዘለዎ ሰበይቲ ኣብ ከባቢ እትወልደሉ ግዜ ነቲ ሕጻንም ናብ ወላዳ ናይ ምምሕልላፍ ሓደጋ ኣለ እዩ ይኩን እንበር እዚ ሓደጋ እዙይ ኣብ ዝኮነ ኩነታት ምክልካል ዝከኣል ድሕሪ ምወላዶም ብዘሕ ዘይጸንሑ ምክታቦም ብምርግጋጽ እዩ።

**ናይ ቀረባ
ንክክእ ዘለዎም
(ስድራቤት፣መጻምዲ)
ክምርመሩን ክክተቡን
ምግባር ኣድላዩ
እዩ።**

ክትትል

- መብዛሕትኦም ሄፓታይቲስ B ዘለዎም ሰባት ሕክምና ኣየድልዮምን፡፡ክትትል ጥራሕ እዩ ዘድልዮም፡፡ እዙይ ብደም ምርመራ እዩ ዝግበር ብተወሳኪ ንሓደ ሓደ ሰባት በቢ ሽዱሽተ ኣዋርሕ ብስካን ይፍለጥ፡፡
- ሓደ ሓደ ሰባት ነቴ ሻይረስ ብባዕሎም የወግድዎ እዮም (እዙይ ዝፍጠር እንተኮይኑ መብዛሕትኡ ግዜ ካብ ግዜ ረክሲ ኣብ ዉሽጢ ሽዱሽተ ኣዋርሕ ይክሰት)፡፡ ይኩን እንበር ሄፓታይቲስ B መብዛሕትኡ ግዜ ናይ ዕድመ ልክዕ ክትትል ዝደሊ ናይ ነዊሕ ግዜ ሕግም (ሕዳር) እዩ፡፡
- ምስ ወይ ብዘይ HIV ሄፓቲተ B ምስዝህልወካ ኣብ ትሕቲ ክትትል ፍሉይ ጉጅለ ሻይረስ ሄፓታይቲስ ጸላም ከብዲ ምኳንካ ኣድላዩ እዩ፡፡ እቲ ከባቢያዊ ጉጅለ ዝርከብ ኣብ **Mortimer Market Centre, Bloomsbury clinic** እዩ፡፡
- በቢ ሽዱሽተ ወርሑ ክንከታተሉኪ ኢና፣ ሕክምና የድልየካ እዩ ኢልና እንተሓሲብና ድማ ክነክይደልካ ንክእል ኢና፡፡
- ናይ ጸላም ከብዲ ቁጥጦ መርትዖ እንተሃልይካ ኣብ **University College Hospital** ወይ ኣብ **The Royal Free Hospital** ብሕግም ጸላም ከብዲ ስፔሻላይዝ ብዝገበሩ ጉጅለ ንክትረእ ንመክረካ፡፡

ተወሰኑት መረጃዎች

British Liver Trust

ናይ ሓገዝ መስመር ስልክ:- 0800 652 7330 (10am ክሳብ 3:00pm ካብ ሰነይ ክሳብ ዓርቢ)

[britishlivertrust.org.uk/information-and-support/
living-with-a-liver-condition/liver-conditions/hepatitis-b](http://britishlivertrust.org.uk/information-and-support/living-with-a-liver-condition/liver-conditions/hepatitis-b)

The Hepatitis B Positive Trust

ናይ ሓገዝ መስመር ስልክ:- 07958 558 510

www.hepbpositive.org.uk
www.hepbpositive.org.uk/list-of-uk-hepatitis-support-groups

ሄፓታይቲስ B:- መምርሕን ሓበሬታን ትንታንን

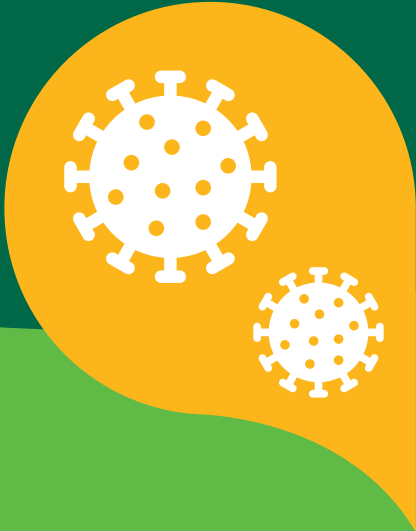
[www.gov.uk/government/collections/
hepatitis-b-guidance-data-and-analysis](http://www.gov.uk/government/collections/hepatitis-b-guidance-data-and-analysis)

Terrence Higgins Trust

[www.tht.org.uk/hiv-and-sexual-health/
sexual-health/stis/hepatitis/hepatitis-b](http://www.tht.org.uk/hiv-and-sexual-health/sexual-health/stis/hepatitis/hepatitis-b)

ሓቅታት ብሓጸሩ

- ሄፓታይቲስ B ሕብጠትን ቁጥጥሮን ብምስዓብ ንጸላም ከብዲ ዝኅድእ ሽይረስ እዩ ይኩን እንበር መብዛሕትኡ ግዜ ምልክታት ኣይረኣዩን።
- ዋላኳ ኣብ መላእ ዓለም ይረከብ ኣብ ኣፍሪካን ኤስያን ብዝበለጸ ልሙድ እዩ።
- ሄፓታይቲስ B ንጸላም ከብዲ ቀዋሚ ዝኮነ ጉድኣትን (ሲርሆሲስ ተባሂሉ ዝጽዋዕ) ናይ ጸላም ከብዲ ካንሰርን ከስዕብ ይክእል እዩ። ሄፓታይቲስ B ከምዘለኻ ተመርሚርካ ምፍላጥ ነዞም ጸገማት ንምክልካል፣ ንምክትታል፣ ንምልላይን ንምቁጽጻርን እቲ ናይ መጀመሪያ ስጉምቲ እዩ።
- ሄፓታይቲስ B ብቀሊሉ ዝቆጸጸር ሕማም እዩ ብተወሳኪ 'ስሩዕ ሂወት' ክትነብር ትክእል ኣኣ። እቲ ቀንዲ ነገር ንዓካ በቲ ትክክለኛ መገዲ ንክንከታተለኻ ከምዝወነካዮ ምፍላጥ እዩ።

እዚ ሰነድ እዚ ኣብ ዝተሓተተ ግዜ ብካልኣት ቋንቋታት፣ ብዓብይ ሕትመት፣ ብብራይን ብዓይነት ድምጺን ይርከብ እዩ። ብክብረትካ ናብ communications.cnwl@nhs.net ኢሙይል ለኣክ።

هذه الوثيقة متاحة أيضاً بلغات أخرى والأحرف الطباعية الكبيرة وبطريقة برايل للمكفوفين وبصيغة سمعية عند الطلب

Arabic

این مدرک همچنین بنا به درخواست به زبانهای دیگر، در چاپ درشت و در فرمت صوتی موجود است.

Farsi

এই ডকুমেন্ট অন্য ভাষায়, বড় প্রিন্ট আকারে, ব্রেল এবং অডিও টেপ আকারেও অনুরোধ পাওয়া যায়

Bengali

Dokumentigaan waxaa xitaa lagu heli karaa luqado kale, daabacad far waa-wayn, farta indhoolaha (Braille) iyo hab dhegaysi ah markii la soo codsado.

Somali

Mediante solicitação, este documento encontra-se também disponível noutras línguas, num formato de impressão maior, em Braille e em áudio.

Portuguese

நீங்கள் கேட்டுக்கொண்டால், இந்த ஆவணம் வேறு மொழிகளிலும், பெரிய எழுத்து அச்சிலும் அல்லது ஒலிநாடா வடிவிலும் அளிக்கப்படும்.

Tamil

Este documento también está disponible y puede solicitarse en otros idiomas, letra grande, braille y formato de audio.

Spanish

Dokument ten jest na życzenie udostępniany także w innych wersjach językowych, w dużym druku, w alfabecie Braille'a lub w formacie audio.

Polish

આ દસ્તાવેજ વિનંતી કરવાથી બીજી ભાષાઓ, મોટા છાપેલા અક્ષરો અથવા ઓડિઓ રચનામાં પણ મળી રહેશે.

Gujarati

Be belge istenirse, başka dillerde, iri harflerle, Braille ile (görme engelliler için) ve ses kasetinde de temin edilebilir.

Turkish